

könyvtárunk legyen. (*Mi több: férje a könyvtár-épület tervezője.*) A tudósítás címéből ítélve azokat sem hívták az átadásra, akik majd ott dolgoznak, a könyvtárosokat s azok képviselőit sem, akikért dolgoznak.

A Könyvtári Levelező/lap szerkesztési elvei között alapvető, hogy nem foglalkozunk politikai ügyekkel, kerülünk minden politikai megközelítést. Keskeny a mezsgye, hogy az ember eldöntse, meddig van még innen s mikor lépett már túl rajta.

Én (nem tekintve ezt se skandalumnak, se fene nagy bátorságnak meg szerkesztési elvek megsértésének) kimondom: végtelenül sajnálom mindenkit, akit őszintén, szakmai elhivatottsággal vállalt igyekezetében a politika megtapos.

Most ez történt Gellér Ferencné Hajnival.

Az ünnepélyes könyvtárátadás szalagszeletkét szeretném neki itt, ünnepélyesen átadni, mert megilleti. És mellé egy virtuális virágot is küldök neki, aki a mindent eltipró politikai csatározások áldozata lett. Sajnálom, hogy munkásságának beteljesülését nem úgy élhette meg, ahogy az normális társadalmi viszonyok közepette természetes lenne: sikerként.

Biztatom: a könyvtár áll és (politikától függetlenül) élettel lesz teli, mert szép, tágas, verőfényes, vonzó és még politikai kultúrát is közvetít. Reménykedjünk: egy idő után esetleg ennek a szakirodalomnak is lesznek olvasói...

(*Fejős László*)

Emlékezés Sebestyén Gézára

Sebestyén Géza (1912–1976) a hatvanas-hetvenes évek hazai könyvtári életének meghatározó jelentőségű képviselője, a magyar könyvtárügy elméletének és gyakorlatának egyik megalapozója volt.

Egyetemi előadásain, Sallai Istvánnal közösen írt könyvtári kézikönyvén könyvtáros nemzedékek nőttek fel. Munkatársa volt a Műszaki Egyetem Könyvtárának, 1958-tól haláláig az Országos Széchényi Könyvtár főigazgató-helyettese. Nevéhez fűződik az OSZK újjászervezése, a korszerű nemzeti könyvtári feladatok ellátásának kialakítása.

Meghatározó volt tevékenysége az OSZK vári felköltözésének előkészítésében. Nehéz küzdelmeket vívott a Budavári Palota építészeti adottságainak a könyvtári funkcióknak megfelelő átalakításáért és korszerű felszereléséért. A könyvtár Várba költözését, 1985-öt sajnos már nem érthette meg.

Sebestyén Géza mint magyar-német szakos egyetemi hallgató a harmincas évek elején ösztöndíjasként Németországban tartózkodott. 1933 tavaszán Halléban szemtanúja volt a fasiszták által rendezett könyvégetésnek. Nem törődve a kockázattal, az égő könyvmáglya széléről kiemelt egy könyvet, és hazavitte. A könyv Ilja Ehrenburg egyik műve volt, benne a hallei városi könyvtár pecsétje. Néhány nap múlva figyelmeztetést kapott, hogy feljelentették. Még idejében és bántatlanul haza tudott utazni, bőröndjében a megmentett, félig elégett könyvvel, ami ma is megvan, a család féltett ereklyeként őrzi.

Sebestyén Géza emléke előtt halálának tízéves évfordulóján tudományos konferenciával, a huszadikon emléküléssel tisztelgett a magyar könyvtáros társadalom.

A harmincadik évfordulóra a mellékelt vers született. (A cikk szerzőjétől – a szerk.)

Somkuti Gabriella

Könyvmáglyák Németországban

Halle, 1933. május
Sebestyén Géza emlékének

A mártír könyvek
mint középkori szentek,
a tűzhalálra vártak.
A betűk megfogták egymás kezét,
a páros oldalak párujukhoz simultak
s a tér felett a tehetetlenség angyalai
leeresztették szárnyukat.
„Vorsicht! Feuer!”
Pattog a parancsszó
és feljajdulnak a könyvek.
Elégget-e a gondolat?
Gyülékony anyag-e az eszme,
mely világokat fészít szét,
de megfér két könyvtábla között,
hófehér ingbe öltözötten?
Minden nem éghet el.
És nem égett meg az a kéz sem,
mely a tűzbe nyúlt egy könyvért,
s mint égő házból
gyermekét mentő anya,
kabátja alá rejtve,
szaladt vele a diák,
csattogtak léptei
a kormos utcaköveken.
Halállal nem gondol,
ki egy gondolatot ment.
Határok nem rettentik,
ki a történelemmel dacol,
s az embertelenség poklából
egy emberibb jövőbe visz át
egyetlen könyvet,
az igazság megmentett arcát.